

Orientējoties rodas pat jaunvārdi

Alberta Santa foto

Nakts orientēšanās bija lielisks pasākums ne tikai ģimeņu saliedēšanai, bet arī lielā un skaistā Preiļu parka iepazīšanai. Kuplais dalībnieku skaits – 35 komandas – liecināja, ka daudzi izmantoja šīs abas iespējas.

Kaut gan orientēšanās rīkotāji Baiba un Rolands Auziņi pirms starta došanas mierināja, ka nav jāsatraucas par visu punktu neatrašanu, jo tas vienkārši dotajā laikā neesot reāli iespējams, izrādījās, ka septiņas komandas bija sameklējušas visus kontrolpunktus un izpildījušas visus papilduzdevumus. Bija 31 kontrolpunkts, 8 papilduz-

devumi un 8 uzdevumi ar tiesnešiem.

Taču saldas balvas varēja nopelnīt ne tikai uzvarētāji katrā vecuma kategorijā (kas tika noteikta pēc komandas jaunākā dalībnieka vecuma), bet arī izceļoties ar ko īpašu tiesnešu skatījumā.

Vadītāji atzīmēja arī to, ka komandas bija tik radošas, ka pat ķērās pie jaunvārdu radīšanas. Staļļa drupās atrastos burtus mēģinot salikt sakarīgā vārdā, vairākas komandas bija radījušas jaunvārdu *Čiekuris*, nesaskatot pilnīgi loģisko vārdu *Kučieris*.

Rasma ZVEJNIECE

**ORIENTĒŠANĀS FOTOMIRKĻI
SKATĀMI ▶ 7.lpp.**

NAKTS ORIENTĒŠANĀS REZULTĀTI

- Absolūtajā vērtējumā 1.vieta Jefremovi
- Kategorija Bēbiši: 1.vieta Babubu; 2.vieta ALMN; 3.vieta Mazie Krūmiņi +
- Kategorija 13+: 1.vieta Lietusmēteļi, 2.vieta Justs Ceplis, 3.vieta Gurķi
- Kategorija 7 līdz 12 gadi: 1.vieta Karaliskie vilki, 2.vieta Piņķu pūces, 3.vieta Zilie bumbieri
- Kategorija 1 līdz 6: 1.vieta Jefremovi, 2.vieta Karote; 3.vieta MUR

Speciālās balvas

- Uzdevns pārņemšanā ar sūklēm veiklākie bija Lustīgie Ločmeļi
- Atrācijā Cola ar spageti ātrākā bija komanda Karote
- Komanda Lietusmēteļi bija veiklākie uzdevumā Pudeles nešana ar gumiju
- Precīzākie metēji atrācijā Zeķes mērķi bija komanda Putni
- Uzdevumu Uzdevns padošana pāri galvai vissausākie pabeidza komanda Gurķi, bet komandai Rozes bija vislabākā savstarpējā komunikācija
- Komanda Redakcijas bērni balvu saņēma par pasākuma būtības uztveršanu un izbaudīšanu

Vedības

Bij manā mūžiņā

Trejas dienas nezīnāmas:

Dzimstamā, mirstamā

Tautiņās ejamā.

**Ceturtdiena
27.jūlijs**

8.00 - 9.00	Celšanās, rīta rituāls
9.00 - 9.30	Brokastis
9.40 - 10.00	Dienas tēma – vedības, un TV (pamatskolas zālē)
10.15 - 12.45	Rīta ievirzes
13.00 - 14.00	Pusdienas
14.00 - 18.00	Ekskursija
19.00 - 20.00	Vakariņas
20.00 - 21.30	Viktorīna (vidusskolas zālē)
21.30 - 22.00	Vakara dziesma, vakara pasaciņa mazajiem
22.00 - 23.00	Vakara viesis Māra Tupese
	Danči vecākiem ar bērniem līdz 13 gadu vecumam
	Nīkšana
23.00 -	Zoles turnīrs
	Danco tie, kam pāri 13
	Nīkšana

Paša reiz piedzīvoto grib parādīt ģimenei

ģimene

Mārtiņš
Nikolajevs ar
sievu Danielu
Utāni un
dēliem Dāvidu
un Ādamu
Utāniem.

Vara Santa foto

Mārtiņš Nikolajevs 3x3 piedalījies jau pirms 30 gadiem, kad kopā ar mammu Ivetu Nikolajevu un māsu Kristīni no Pēterburgas brauca uz pirmajām 3x3 nometnēm Latvijā – Madlienu (1990), Kaucmindi (1991) un Salu (1993). Viņam no tā laika saglabājušies foto un jauki stāsti.

“Nometne bija atklājums par to, kas ir latviskais un ko man tas nozīmē. Doma, tas man ir palīdzējis saglabāt valodu un uzturēt saikni ar Latviju, pārsvarā dzīvojot ārpus tās,” saka Mārtiņš.

Kopš 2000. gada Mārtiņš dzīvo Lielbritānijā, ko tagad sauc par savām mājām, jo tur mīt viņa ģimene. Šogad viņš uz 3x3 atvedis arī ģimeni – sievu Danielu Utāni un dēlus Dāvidu un Ādamu Utānus. Mārtiņš cer, ka nometne arī viņa bērniem ļaus atrast un nostiprināt sevi latvietību, ko pats smēlies 3x3 nometnēs savā jaunībā.

“Ikdienā mājās Londonā ar dēliem runājam latviski, mums ir latviešu televīzija un latviešu aukle, bet tikai šādā pasākumā kā 3x3 viņi var piedzīvot danču vakaru lusti un ieskandināt kokli, pašu rokām gatavot tauri – pirmās tulznas jau sastrādātas un par tām liels lepnums,” stāsta vecāki.

Nikolajevu arhīva foto

Mārtiņš
Nikolajevs
ar mammu
un māsu
Madlienas 3x3
1990.gadā.

Mārtiņš Latvijā vairākus gadus strādāja par žurnālistu, bet Londonā strādā IT jomā vietējā TV. Viņš ir arī brīvprātīgais Ukrainas atbalstam un no Londonas uz Kijevu pārbrauca ziedotu ātrās palīdzības mašīnu, nobraucot 2500 km.

Ar Danielu Mārtiņš iepazinās Latvijā un kopā devās uz Londonu. Daniela strādā finanšu sfērā un brīvajā laikā vada diasporas labdarības organizāciju *Giving for Latvia* (www.givingforlatvia.com; www.facebook.com/givingforlatvia), kas atbalsta ap 100 labdarības organizācijas Latvijā – krīzes centrus, organizācijas bērniem ar speciālām

vajadzībām un citas biedrības bērniem un vecākiem. Viens no lielajiem projektiem ir katru gadu bez maksas šādām biedrībām izdalīt vairāk nekā 500 grāmatas par bērnu audzināšanas mūsdienīgu metodēm. Ir arī projekti bērniem ar autismu.

Par dēliem vecāki stāsta: Ādams ir radošs, spēlē čellu un grib kļūt par zinātnieku (domas par nākotnes profesiju gan ik pa brīdī mainās), savukārt Dāvids spēlē ģitāru, bet šeit, Preiļu 3x3, viņš pirmo reizi ēdis auksto zupu un biezpiena saldo.

Rasma ZVEJNIECE

Ceļā uz savu valsti

Aija Priedīte-Kleinhofa ir Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes docente. Viņas specializācija ir Latvijas intelektuālā vēsture, un ievirzē lektore aicina uz sarunu ciklu par latviešu nacionālismu.

Latviešu nacionālā kustība ir pētīta tikai daļēji, galvenokārt kā atsevišķu sabiedrisku darbinieku un politiķu uzskatu kopums vai politisko partiju nostāja nacionālajā jautājumā, bet ārpus uzmanības loka ir palicis stāsts par to, kā *nevācu* zemnieki kļuva par latviešiem, t.i., ieguva savu etnisko identitāti jeb pašapziņu, par straujo nācijas izveides gaitu un savas neatkarīgas valsts dibināšanu. Pētījumi Latvijas ideju jeb intelektuālajā vēsturē un interese par nacionālisma teorijām ir ļāvuši man paskatīties uz latviešu nacionālās kustības, tostarp nacionālās pašapziņas veidošanās ceļu kā ilgstošu procesu, kura pirmsākumi meklējami ilgi pirms jaunlatviešu kustības, kuru tradicionāli dēvējam par pirmo tautisko atmodu.

Nācijas tapšanas gaita Latvijā tieši tāpat kā citās Eiropas zemēs ir jāaplūko kā daļa no modernās sabiedrības veidošanās procesa, pievēršoties stāstam par tām dziļajām sociālajām un kultūras pārmaiņām, kuras aizsākās pēcreformācijas laikmetā un vijās cauri līdz par 20. gs. pirmajai pusei.

LATVIEŠU RAKSTU VALODA UN INICIATĪVAS IZGLĪTĪBĀ

Viens no reformācijas kustības svarīgākajiem ieguvumiem bija latviešu literārās jeb rakstu valodas izveidošana un iniciatīvas izglītības jomā, no kurām, savukārt, nozīmīgākā ir Tērbatas universitātes dibināšana 1632. gadā. E. Gliks, kuru zinām kā Bībeles tulkotāju latviešu valodā, ir arī pirmo latviešu tautas skolu dibinātājs Vidzemē. Garīgās rakstniecības teksti, kuru autori ir J. Mancelis un K. Firekers, liek pamatus arī latviešu mākslas prozai un dzejai, kura uzplaukumu piedzīvo 19. gs. otrajā pusē. P. Einhornš 17. gadsimtā ir pirmais, kurš apzināti atsakās no vārda *nevāci* attiecināšanas uz zemes pamatiedzīvotājiem, un savos pētījumos par viņu ticības dzīvi un etnogrāfiju lieto apzīmējumu *latvieši*.

Vara Santa foto

18. gs. apgaismotāju darbības rezultātā aizsākas interese par latviešu vēstures pētīšanu, kura savijas ar svarīgo jautājumu par latviešu tiesībām un attieksmi pret dzimtbūšanu. G. Merķelis ir viena no spilgtākajām un, iespējams, labāk zināmajām personībām šajā stāstā, bet līdzās viņam ir mīnami virkne citu, ne mazāk interesantu autoru, tostarp maz pazīstamais J.A. Maskovs, kurš Rīgas brīvo latviešu un konkrēti J.Šteinhauera uzdevumā divu gadu laikā sastādīja "Rīgas vietējo iedzīvotāju un viņu amatu priekšrocību, brīvību tiesību un ieražu diplomātisku krājumu". Īpaša vieta ne vien latviešu, bet visas Austrumeiropas tautu nacionālisma vēsturē ir ierādāma J.G. Herderam, kura interese par tautas kultūru un folkloru veicinājuši pieci viņa dzīves un darba gadi Rīgā. Visu šo minēto un vēl citu speciālistu lingvistiskie un etnogrāfiskie pētījumi par tautas kultūras pagātņi un šodienu sagādāja materiālu topošās nācijas kontūru iezīmēšanai. Izkopjot tautas vēstures, mītu un valodas tradīciju apjautu jo plašākā sabiedrībā, inteliģence sekmīgi pamatoja un izkristalizēja iedzīvotāju vairākuma apziņu etniskās piederības izjūtu.

Nācijas tapšanas gaita Latvijā ir jāaplūko kā daļa no modernās sabiedrības veidošanās procesa.

TAUTISKĀ PAŠAPZIŅA IET PLAŠUMĀ

Nacionālās kustības nākamo attīstības fāzi var saukt par patriotiskās agitācijas periodu. Tautiskā pašapziņa iet plašumā jeb masās. To pieņem arvien plašāks cilvēku loks, un nacionālā kustība jau ir saistīta ar organizatorisku struktūru veidošanos, kas aptver visu etniskās kopienas apdzīvoto teritoriju. Patriotisko agitāciju veic cilvēku grupa ar aktīvu nostāju, rīcības programmu u.tml. Viņi ievada tautas etniskās pašapziņas *fermentācijas* procesu, un viņu darbību sekmē tas, ka sabiedrībā ir aizsākušās ekonomiskas, sociālas un kultūras pārmaiņas, kuras var nosaukt par modernizācijas procesu.

Latvijā tā aizsākas ar jaunlatviešu kustību, izveidojas lideru grupa (K.Valdemārs, J.Alunāns, K.Barons, K.Biezbārdis, A.Spāģis, A.Kronvalds, A.Pumpurs u.c.), organizatoriskās struktūras (Rīgas Latviešu biedrība un skaitliski mazākas biedrības Kurzemē un Vidzemē, kuru skaits mērāms vairākos simtos). Latvieši sāk *biedroties* un veidot sadarbības tīklus. Nozīmīgs rupors ir laikraksts *Pēterburgas Avīzes* – pirmais latviešu nacionāli demokrātiskais laikraksts, kas reāli veic tautas modinātāja funkciju, t.i., veido situācijas izpratni un izvirza jautājumu par tautas nākotnes iespējām un izredzēm.

PAR VALSTS IDEJU

Stāsta trešā daļa ir par valsts idejas veidošanos un tās īstenojumu Pirmā pasaules kara notikumu fonā. Nevar noliegt sociāli politiskā konteksta nozīmi un ietekmi uz latviešu nacionālās kustības un ideoloģijas veidošanos: starptautiskā situācija – divu impēriju ģeopolitiskais sabrukums pirmā pasaules kara laikā un revolūcija Krievijā, protams, radīja labvēlīgu situāciju 1918. gada 18. novembra deklarācijai par *Latviju – Latvijas tautas valsti*, tomēr grūti iedomāties, ka valsts dibināšanā izšķirošais faktors ir bijis tikai dažu liberāli noskaņotu politiķu griba. Pētījumi liecina, ka suverēnas Latvijas veidošanā ārkārtīgi liela loma bija tieši pirmā pasaules kara bēgļiem un bēgļu organizācijām tālu ārpus Latvijas robežām.

Doras Rimkus foto

Problēmas nemainās, mainās cilvēki

Ģimeņu seminārs ir visienākā 3x3 saietu ievirze. Nemainīgs ir ievirzes vadītāju pamatduets – Līga Ruperte un Māra Tupese. Abas ir no ASV, Līga psihoterapeite, Māra strādājusi ar grūti audzināmiem pusaudžiem. Abas daudz konsultējušas arī Latvijā, arī šobrīd vada attālinātus seminārus *Stārķa ligzdā*.

Šajā saietā ievirzes vadīšanā viņām tehniski palīdz Dora Rimkus, jo Līga ievirzei ik dienas pievienojas attālināti no ASV.

Dalībnieku ir daudz – gandrīz 30. Gan sievas, gan vīri, gan bērni ratiņos. Māra priecīga, ka dalībnieki ir aktīvi, dalās ar savu pieredzi, jautā, lai kopīgi meklētu atbildes. “Stāstām ideālo, kā vajadzētu būt, bet sarunās nonākam pie realitātes, kā ir. Tad sarunās meklējam

iespējamos risinājumus,” saka Māra.

Pirmajā nodarbībā bija ļoti spraiga saruna par pašcieņu. Nonākuši līdz pat pāršanas jautājumam. Turpmākajās dienās runāšot, kā labāk sadzīvot ģimenē – par savstarpējo komunikāciju, jūtām, robežām un kontroli. Arī par stresu un bērnu audzināšanu.

Ģimeņu seminārs vienmēr bijis plaši apmeklēts. Ir dalībnieki, kuri uz to

Līga Ruperte kopā zūmā ar visiem ģimeņu semināra dalībniekiem.

gājuši vairākkārt. Mainoties paša lomai – bērns, sieva, vīrs, vecāks, sievasmāte, vedekla, vecvecāks utt. – mainās arī skatupunkts uz katru jautājumu. Ir vīri un sievas, kas kopā gājuši uz ģimeņu semināru pat vairākkārt un atzīst – tas palīdzējis tikt galā ar problēmām, uzlabot attiecības.

Vai problēmas, par ko runā ģimeņu seminārā, 30 gadu laikā ļoti mainījušās? Māra atbild: problēmas ir tās pašas, bet mainījušies ir cilvēki. Spēj daudz atklātāk runāt par savu pieredzi, ir daudz zinošāki un zināšanas vairāk pielieto praksē.

Rasma ZVEJNIECE

Dvēselei ir jābūt vadošajai

Par dzimtu un tās sistēmu, par to, ko sevī nesam un kā ar to tikt galā, kur un kā rast spēku – tās ir tēmas, par kurām visas nedēļas garumā spriedīs ievirzes *Mūsu spēka avoti* dalībnieki vadītājas Aloidas Jurčenko gādībā.

Šādas un līdzīgas ievirzes ir vai katrā 3x3 saietā, jo tēmas aktuālas un reizē mūžīgas. Šajā reizē pamattēmas ir trīs mīlestības likumi: kārtība, saites un līdzsvars. Ideālais variants cilvēka dzīvē ir, ja viņa prāts, dvēsele un ķermenis ir saskaņā, teic Aloida.

Ilzes Kuzminas foto

Tāču dvēselei ir jābūt vadībā. Ja tā nav, cilvēks nedzīvo savu dzīvi.

Ir svarīgi izdzīvot savas emocijas, vienlaikus spējot dzīvot sociumā. Kā to

izdarīt, to arī ievirzē varēsot mācīties. Aloida pat sola, ka kādā brīdī varēs mēģināt saslēgties ar savu zemapziņu, atrodot tajā apslēptās emocijas un mācīties no tām atbrīvoties.

Interesants ir Aloidas stāstījums par to, kā dzimtas locekļi savā starpā sasaistās. Piemēram, ģimenē pirmajam dzimušajam dēlam visspēcīgākā saite ir ar tēva tēvu, bet otrajam – ar mātes tēvu. Savukārt trešais tēva dēls pats atrodot, ar ko sasaistīties.

Savā darba dzīvē Aloida ir psihoterapeite: viņai ir daudz zināmā un stāstāmā, tomēr savā pieredzē dalās arī ievirzes dalībnieki. Viena no domām, kas izskanēja: “Ja izjūti pateicību, tad satiksi cilvēkus, kas gatavi tevi atbalstīt un palīdzēt.”

Ilze KUZMINA

Jaunieši brokasto vēlāk

Preiļu
1.pamatskolas
mājturības
kabineta virtuvē
var sastapt
jauniešus un
ievirzes Vēlās
brokastis
jauniešiem
vadītāju
Rūdolfs Lāci.

Montas Bērziņas foto

Rūdolfs Lācis māca jauniešiem, kā pagatavot
pankūku mīklu.

Pirmdienas rītā otro stāvu piepildīja
pankūku smarža. Jauniešiem tika izstā-
tīta recepte un piekodināts, ka pankūkas
būs jācep pašiem. Ātri vien telpu piepil-
dīja jautājumi par sastāvdaļām, smieklī un
čalas par kādiem jokiem un izdarībām.

Cepļu ģimene meklējusi cilvēku,
kurš vadītu vēlās brokastis, un Rūdolfs
piekritis piedāvājumam. "Piekritu, jo
sapratu, ka šis ir tāds viegls, sirdi ieprie-
cinošs darbiņš," stāsta jauniešis.

To, kas tiks gatavots nākamajos rī-
tos, tiek turēts noslēpumā, bet Rūdolfs
atklāj, ka tie būs tradicionālie latviešu
ēdieni, kurus pagatavot nebūs sarežģī-
jumu: "Visu nevēlos atklāt, bet pīrād-
ziņus noteikti cepsim." Māra Nulle nolē-
musi apmeklēt šo ievirzi, jo iepriekšējos
gados vienmēr devusies gatavot kādus
priekšmetus, bet šogad vairāk vēlējusies
pavadīt laiku ar vienaudžiem, tāpēc vēlās
brokastis šķitusi kā brīnišķīga iespēja.

Izmantot tehnoloģijas savā labā

Ievirzi *Timekļa tehnoloģijas
latviešu dzīvē* vada trīs dāmas –
Māra Ziemeļe, Ingūna Bramane
un Ieva Pastare. Katru dienu
tiek apskatīta kāda cita tēma,
kas saistīta ar dažādu timekļa
platformu un programmu
izmantošanu, lai savus ikdienas
darbus padarītu atšķirīgākus.

Otrdienā ievirzes apmeklētāji tika
iepazīstināti ar vairākiem bezmaksas in-
terneta rīkiem, piemēram, *Google* diska
piedāvātās programmas, *MailChimp*, kas
palīdz izveidot piesaistošu un pārskatāmu
e-pasta noformējumu. Liela interese izrā-
dīta par *Davinci Resolve*, kurā iespējams
veidot video saturu. Šīs ievirzes apmek-
lētāji šonedēļ turpinās apskatīt dažādas
grafiskā dizaina noformēšanas program-
mas, par kurām pastāstīs Ieva Pastare, kā
arī uzzinās par influencera ikdienu un so-
ciālo tīklu platformu izmantošanas iespē-
jām no Māras Ziemeles stāstītā.

Ievirzi apmeklē dažādu vecuma grupu
pārstāvji ar atšķirīgu pieredzi, lietojot tī-
mekļa platformas, bet katram ir kas jauns,
ko iemācīties un ikdienā pielietot.

Improvizējot kļūst drosmīgākam

Pamatskolas otrajā stāvā
aktieri Laila un Jānis Kirmuškas
palīdz saietu dalībniekiem
kāpt ārā no rāmjiem un
iemācīties improvizēt te un
tūlīt. Pirmdienas pēcpusdienā
zāli piepildīja kupls pulciņš
interesentu.

Vadītāji paši aizraujas ar improvizā-
ciju, tāpēc nolēmuši, ka vēlas dalībniekos
radīt drosmi, uzdrīkstēšanos un spē-
ju reaģēt uzreiz. Tas palīdz rīkoties un
strauji domāt dažādās situācijās. Brīdī,
kad cilvēks jūtas labi improvizējot, viņā
rodas erudīta sajūta un spēja justies ērti
jebkurā situācijā. Šī ievirze dod prasmes
reaģēt bīstamās situācijās, kurās vaja-
dzīgs ātri pieņemt lēmumu un rīkoties,
nedrīkst sastingt un apstāties.

"Improvizācija palīdz reaģēt ātri un
neļaut pelēkajām šūnām galvā gulēt,"
stāsta Jānis. Improvizācijas teātris ir sava
veida treniņš, kurā cilvēks kļūst atvērtāks,

Vāra Santa foto

Drosmīgie improvizācijas teātra dalībnieki kopā ar Lailu un Jāni Kirmuškā.

atbrīvotāks un noņem saspringumu. Kat-
ram ir iespēja izkāpt no maisa un domāt
plašāk. Turpmākajās dienās dalībniekiem
būs dažādi vingrinājumi pa pāriem un

grupā kopā, lai attīstītu prasmi domāt un
justies brīvi uz skatuves, kā arī attīstīt ci-
tas maņas.

Monta BĒRZIŅA

Vedības

Vedības jeb kāzas bija lielākais latviešu mūža gods. Latviešu valodas vārdi kāzas (kazan – sanāksme) un laulības (laula – dziedāt) cēlušies no lībiešu valodas.

Vedības jeb kāzas parasti tika svinētas rudenī, kad lauku darbi apdarīti, raža novākta, bija laiks liksmoties un pietiekami resursi. Kāzas parasti svinēja trīs dienas.

Taču līdz tām bija ejams ilgs posms: ligavas lūkošanās, precības, baidināšana, derības un tikai tad kāzas. Vispirms notika ligavas lūkošanās. Meitu nolūkoja kopējos darbos, godos vai ierodoties sētā ar kādu izdomātu iemeslu. Precībās gāja rudenī. Tad bija arī ligavas baidināšanas laiks. Ja meitu mātei precinieks bija pieņemams, tad viņš varēja aprunāties ar iepriekš nolūkoto meitu. Ja meita baidinājumu pieņēma, notika īsa saderēšana, tika norunāts laiks, kad brauks derībās.

Parasti derībās brauca sestdienas vakarā preču tēvs, preču māte, pats precinieks jeb ligavainis un dažkārt arī precinieka māte. Precinieki vienojās ar mājiniekiem par pūru, kuru meita saņems līdz kāzu gadījumā. Preciniekiem prombraucot meita piesēja precinieka zirga iemauktiem cimdū pāri un appušķoja arī citu līdzbraucēju zirgu lokus. Tā visam pagastam tapa zināms, ka precības pieņemtas.

Kāzas notika vispirms ligavas galā 1-2 dienas, pēc tam apmēram tikpat precinieka galā. Par zīmi, ka sētā ir kāzas, jumta korē tika uzspraupta eglīte.

Kamēr jaunā meita ģērbās, ligavas māsas dziedāja atvadu dziesmas, to sauca par ligavas raudināšanu. Meita atvadījās no visiem sētas ļaudīm, un ligava sēdās vedēju ratos vai kamanās. Prom braucot vedēji paņēma līdz eglīti no jumta kores un bija līdz viens īpašs cilvēks – eglītes nesējs, kas to pārveda līdz uz ligavaiņa mājām.

Eglītes nesējs ligavaiņa mājās rāpās uz jumta atkal iespraust eglīti jumta korē. Eglītes nesējs bija pirmais, ko apdziedāja:

Eglītes nesējs
Līkām kājām
Kā kaķis laipoja
Pa jumta galu.

Kad vedēji ar ligavu bija klāt, notika lustīga spēlēšana, taures pūšana un apdziedāšanās.

Vedējtēvs ar ligavu apgāja trīs reizes ap istabu un apgriezta ligavu apkārt, lai tā neatrod ceļu uz tēva mājām. Tad sekoja īstā apdziedāšanās, dažādas izdarības; mīlošanās un dejas turpinājās visu sviņību laiku.

Ap pusnakti notika ligavas cepurošana vai mārtošana. Līgava atvadījās no vainaga un neprecētajām draudzenēm. Sekoja ligavas izdejošanās ar visiem savu radu (pānāksnieku) puīšiem, bet ligavainis izdejojās ar kāzinieku (savu radu) meitām. Tad vedējmāte ligavai vainaga vietā uzseja galvas autu vai uzlika sievas cepuri. Jaunajai sievai deva paauglēt kādu mazu bērnu, sakot:

Mācies, māršiņa, bērniņu auklēt,
Šogad citam, citu gadu pašai.

Tad vedējmāte nosēdināja jauno vīru blakus ligavai, noņēma pušķi, kas viņam piesprausti pie cepures vai krūtīm, sakot:

Ardieviņu atsacīju meitiņām, māsiņām,
Nejašu vairs tumšu nakti,
Nesvīdēšu kumeliņu.

Līdzīgi kā ar ligavu arī no ligavaiņa puīši atvadījās, bet vīri uzņēma viņu vīru vidū, stāvēt aplī un dziedot vīru dziesmas.

Sekoja kāzu mielasta turpinājums. Jauno pāri veda gulēt atsevišķi no pārējās saimes – klētī. Pārējie kāzinieki atgriezās kāzu namā un dziedāja, dejoja līdz rītam.

Otrā rīta ar spēlēšanu, dziedāšanu un dažādu grabuļu grabināšanu gāja jauno pāri modināt. Tad visi kopā devās uz istabu pie rītišķa jeb brokastīm. Jaunā sieva sedza savu galdautu un apdāvināja jauniegūtos radus un dalīja pūru. Vīra mātei devuši saģsu, vīra tēvam kreklu un baltas vilnas zeķes, māršai saģsu vai cimdus, dieverim kreklu, dvieli, cimdus, vedējmātei cimdus, vedējtēvam dvieli, cimdus. Tad vīramāte veda vedekli izrādīt jauno mājvietu, un vedekla visur ziedoja kādu prievīti vai cimdū pāri. Pēc veltīšanas nāca naudas mešana. Vedējtēvam bija šķīvis, kas pārklāts ar baltu dvieli, un sievas dziedot uzaicināja visus mest tajā naudu. To atdeva jaunajai sievai kā sākuma rociņu jaunajā vietā. Tad visi kāzinieki devās apstaigāt laukus un tīrumus. Noslēdzošajā kāzu maltītē tika pasniegti šķovēti kāposti – bija skaidrs, ka kāzas beigušās.

Prombraucējiem līdzī deva apaļus plāceņus, meitas mātei medu. Uz atvadām visi sadzēra alu.

(Sagatavots, izmantojot Hermīnes Brantes savakto folkloras materiālu.)

Dina CEPLĒ

ĀTRĀS INTERVIJAS

Kas tev visvairāk patīk 3x3 saietā Preiļos?

Anna Nulle –Gobzeme, no Rīgas:

– Man vislabāk te patīk galda klājums. Mums ir dakšiņas, naziši, salvetes. Lietus gan varēja nelīt tik bieži. Priece, ka katrā vietā ir kaut kas citāds.

Daina Nulle, no Rīgas:

– Man 3x3 ļoti patīk danči. Šogad vēl nav sanācis padejot, bet no citiem gadiem atceros, ka patika. Bet kopumā tiešām patīk saiets.

Jolanta Ābele, no Jēkabpils:

– Ļoti patīk kopības sajūta, vienotība. Pagaidām biju tikai uz vienu ievirzi, jo pati vadu savējo (gleznošanas - red.).

Hugo Kīmonts,

no Viktorijas Kanādā:

– Ēdiens te ir ļoti garšīgs. Vislabāk garšoja makaroni, kas bija pirmajā vakarā. Un te nav nekā tāda, kas man nepatīktu.

Gints Malzubris, no Hamiltonas Jaunzēlandē:

– Man patīk tas, ka var tik daudz darīt divdesmit stundas dienā. Patīk ievirzes. Šobrīd esmu iesācis darināt vāzi, esmu iecerējis uztaisīt jostu un tās sprādzi. Nepatīk, ka arī saietā diena ir tikai divdesmit četras stundas gara, vajadzētu vismaz trīsdesmit.

Dainis Kažoks, no Rīgas:

– Man te tik ļoti patīk cilvēki! Atmosfēra arī ir super. Precīzāk – atmosfēra, kuru rada cilvēki. Man patīk.

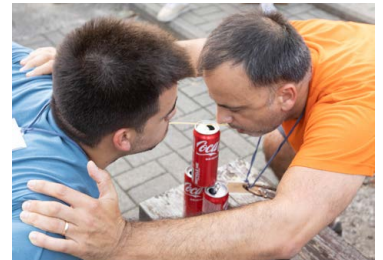

Daniels Inkins, no Rīgas:

– Man šī ir pirmā 3x3 pieredze, un man šeit viss patīk. Mīļākā lieta ir danči. Vakar iemācījies trīs dančus. Vislabāk patīk pankūkas un zaglis.

Jautri un azartiski

Nakts orientēšanos trīsreiztrīsnieki lielākoties uztvēra nopietni, cenšoties katru uzdevumu izpildīt maksimāli labi un ātri. Par azartu liecina gan pašu dalībnieku, gan Alberta Santa fotogrāfijās tvertie mirkļi.

Arī trīsreiztrīsnieki gatavo tīklus Ukrainai

Otrdien, 25. jūlijā, 3x3 saietā dalībnieki devās ciemos pie Igora Pliča, kurš ir viens no aktīvākajiem ukraiņu atbalstītājiem Preiļos. Viņš pats un viņa meita Laura Pliča-Stankeviča darbojas, lai vāktu un nogādātu atbalstu adresātiem Ukrainai. Šobrīd Igors kopā ar Preiļos patvērumu guvušajām ukraiņietēm gatavo maskēšanās tīklus.

Tad nu arī mūsu saietā dalībnieki – pamatā ievirzes *Kā tu vari ietekmēt politiku?* pārstāvji un vēl vairāki brīvprātīgie pāris stundu laikā sagatavoja pusotru maskēšanās tīklu. Igors aicināja sagatavot arī kādu īpašu vēstījumu no pasaules latviešu ģimeņu saietā (vēlams ukraiņu

valodā), ko varētu pielikt klāt attiecīgajam sūtījumam. Ja nometnes dalībnieku vidū ir kāds ukraiņu valodas zinātnis, tad laipni

lūgti pieteikties pie politikas ievirzes vadītāja Jura Viļuma.

Jura Viļuma teksts un foto

VAKARA VIESIS

(pamatskolas 2.stāva
zālē plkst. 22.00)

Trešdienas vakara
viesis būs

Kārlis Rokpelnis.

Viņš stāstīs par
pārtuksnešošanās
pētniecību Ķīnas
musulmaņu ciemos
uz kultūrekoģiskās

robežas starp ķīniešu un mongoļu apgabaliem. Kārlis jau 15 gadus dzīvo Pekinā, kur nodarbojas ar vides un sabiedrības mijiedarbības pētniecību un starptautisku izglītības apmaiņas programmu organizēšanu.

NOKLAUSĪTS UN IESŪTĪTS

Vakarrīt, brokastis gaidot,
pie ēdamzāles garderobē.

* * *

Austra savā pirmajā
nometnē ir tikusi
pie pavisam
mīlām
draudzenītēm.
Kā pašas saka:
"Mēs būsim
viņas auklītes,
labi?" Nu
Alma un Māra
ir Austras jaunās
auklītes.

* * *

Baiba Auziņa sniedz instrukciju
orientēties gribētājiem: "Parks ir
milzīgs, bet atcerieties – nevienai ielai
nav pāri jāiet! Ja jums jau pretī brauc
mašīna, tad jau vairs nav labi! Un
respektējiet privātīpašumus – olīvzaļajā
mājā iekšā neejam!"

GARĀTAKA REDAKCIJA

- Atrodas Preiļu 1. pamatskolas 1.stāvā (gaitenī pie ēdamzāles).
- Saziņai – e-pastā: daiga.bitiniece@gmail.com; vatsapā: telefona nr. 29463930 vai ienākot ciemos.
- Redaktore Daiga Bitiniece, žurnālistes Rasma Zvejniece, Ilze Kuzmina, Monta Bērziņa, fotogrāfs Varis Sants, māksliniece-maketētāja Līga Kuplā.

DIGITĀLIE
3X3 ŽURNĀLI
.PDF

SVEICAM!

Ceturtdien, 27. jūlijā, dzimšanas diena ir Maritai Malzubrei un Rodrigo Vendiņam.

Vārda dienu svinēs Dita Safonova, Marta Kiršteine, Trīne Marta Taukača, Rūta Marta Mežale.

- Danču noslēgumā **Zagli otrdien** uzvarēja Dārta Zvīgule un Jānis Ceplis.